

Nuorten työntekijöiden suojelemiseksi omat säädökset

Nuorten työntekijöiden suojelemiseksi työn vaaroilta on annettu omia säädöksiään. Niiden tarkoituksena on suojella nuoren kasvua ja kehitystä.

Laki nuorista työntekijöistä (998/1993) koskee alle 18-vuotiaita. Vakinaiseen työsuhteeseen saa ottaa 15 vuotta täyttäneen, joka on suorittanut oppivelvollisuutensa. Kevyttä työtä saa tehdä jo 13-vuotias, joka saman kalenterivuoden aikana täyttää 14 vuotta. Koulun loma-ajasta hän saa olla työssä enintään puolet ja koulutyön aikana tilapäisesti ja kestoletaan lyhytaikaisessa työssä.

13-vuotias tai nuorempi saa työsuojelupiirin työsuojelutoimiston luvalla työskennellä tilapäisesti esiintyjänä tai avustajana taide- ja kulttuuriesityksissä sekä muissa vastaavissa tilaisuuksissa. Nuoria työntekijöitä koskevassa laissa on luettelo poikkeusluvan myöntämisen ehdoista.

Työn tulee olla niin kevyttä, ettei se vahingoita nuoren terveyttä tai kehitystä eikä aiheuta haittaa koulunkäynnille. Työtehtävät on suhteutettava nuoren fyysiseen ja henkiseen suorituskykyyn. Alle 16-vuotiaasta ei saa käyttää työhön, jossa häntä tai hänen työnsä takia muuta henkilöä saattaa uhata erityinen tapaturman tai terveyden vaurioitumisen vaara.

Nuorten työnopastuksesta ja työn valvonnasta tulee kantaa erityistä huolta. Erityisen haitalliset työt on kokonaan kielletty muussa kuin ammattiopetuksessa.

Työsopimus kannattaa tehdä kirjallisena

Viisitoista vuotta täyttänyt saa itse tehdä sekä irtisanoa ja purkaa työnsopimuksensa. Alle 15-vuotiaan puolesta työnsopimuksen voi tehdä huoltaja tai nuori itse huoltajan luvalla. Huoltajalla on myös oikeus purkaa nuoren työnsopimus, jos hän pitää sitä tarpeellisena nuoren kasvatuksen, kehityksen tai terveyden takia.

Työsopimus kannattaa aina tehdä kirjallisena, vaikka suullinenkin sopimus on osapuolia sitova. Jos työnsopimus on tehty suullisesti, on työnantaja yli kuukauden kestävässä työsuhteissa velvollinen pyytämättä antamaan kirjallisen selvityksen työsuhteen ehdoista. Selvityksestä pitää käydä ilmi mm. palkka, työaika, työtehtävät ja työsuhteen kesto.

Palkanmaksu

Palkan määrä ilmenee yleensä alan työehtosopimuksesta. Koululaisten palkat ovat keskimäärin 70 - 90 prosenttia alimmasta taulukkopalkasta. Ylityö- ja sunnuntaityökorvauksia sekä ilta- ym. lisiä ei saa sisällyttää peruspalkkaan, ne mak-

setaan sen päälle.

Palkanmaksun yhteydessä työntekijälle on annettava laskelma, josta käyvät ilmi palkan suuruus ja sen määräytymisperusteet.

Työntekijän kannattaa kirjata ylös tekemänsä työtunnit, jotta voi tarkistaa, että palkka on maksettu oikein.

Työaika

15 vuotta täyttäneen työaika on sama kuin täysi-ikäisten ja ylitöiden tekeminen on sallittua. Alle 15-vuotiaan työpäivä saa olla enintään 7 tuntia. Iltatyön teettämistä on rajoitettu ja yö- ja ylityön teettäminen kielletty kokonaan.

Nuorilta kielletyt työt

Eräät erityisen haitalliset työt ovat kokonaan kiellettyjä alle 18-vuotialta. Näitä ovat esimerkiksi

- yksintyöskentely silloin, kun siihen liittyy ilmeinen tapaturman tai väkivallan vaara;
- psykiatristen potilaiden ja psyykkisesti tai sosiaalisesti häiriintyneiden hoito ja huolto;
- kuolleiden käsittely ja kuljetus;
- teurastus;
- sukellus;
- ihmisen terveyteen pysyvästi vaikuttavien aineiden käsittely
- palo- ja räjähdysvaarallisten aineiden ja erittäin helposti syttyvien nesteiden käsittely ilmeisen vaarallisissa olosuhteissa;
- työ, jossa altistutaan haitalliselle säteilylle.

Terveystarkastus

Jos työsuhte on tarkoitettu kestäväksi yli kolme kuukautta, on nuorelle työntekijälle suoritettava terveystarkastus työnantajan kustannuksella viimeistään kuukauden kuluessa työsuhteen alkamisesta.

Terveystarkastusta ei tarvitse tehdä, jos työ on kevyttä liike, toimisto- tai muuta niihin verrattavaa työtä tai jos nuorella työntekijällä on esittää alle vuoden vanha lääkärintodistus, joka riittävästi selvittää hänen soveltuvuutensa ko. työhön.

Lisää tietoa:

www.tyosuojelu.fi/fi/nuoret_tyontekijat

Laki nuorista työntekijöistä
(www.tyosuojelu.fi/fi/119930998/586)